

Поштовани чланови Комисије за жалбе Савета за штампу,

Обраћамо Вам се у својству пуномоћника уредника *online* издања Вечерњих Новости, г-ђе Андријане Нешић, а у вези жалбе упућене Вама бр. #9276 (даље: „жалба“) од стране г. Верана Матића (даље: „г. Матић“).

Сматрамо да је жалба у целости неоснована, тенденциозна и заснована на двоструким аршинима.

Најпре, г. Матић се жали на коришћење, како он то квалификује, неовлашћеног снимка, а истина је та да се ради о доступном снимку са безбедносних камера који, управо бележи чин да г. Матић неовлашћено снима учеснике у пешачком саобраћају. На овом месту, желимо да истакнемо још једну безбедносно релевантну чињеницу. Приликом чињења неовлашћених снимака, г. Матић се физички налазио на пешачкој страни зграде Народне скупштине Србије, на којој страни је недозвољено снимати објекат скупштине из безбедносних разлога, сходно Уредби Владе Републике Србије о одређивању послова безбедносне заштите одређених лица и објеката ("Сл. гласник РС", бр. 72/2010). Дакле, осим што су му наводи, у одсуству суптилнијег израза, лицемерни, његово понашање је угрожавало безбедност Народних посланика Србије (које чине припадници свих политичких опција наше државе).

Што се тиче навода г. Матића везаних за тобожњу повреду његових апсолутних права (част, углед итд.), скрећемо пажњу да наслов текста је заправо шаљиви опис догађаја користећи новинарску, Уставом загарантовану, слободу изражавања. Наиме, члан 90 Закона о јавном информисању и медијима предвиђа да:

„Карикатурално, сатирично, колажно и друго слично приказивање лица не сматра се повредом достојанства, односно права на аутентичност.“

С тим у вези, предочавамо да предметни наслов заправо представља део текста музичког ауторског дела „Пиле“, пок. Марине Туцаковић, које је нашироко популаризовано његовим извођењем од стране Светлане „Цеце“ Ражнатовић. Самим тим, информација није подесна да буде лезионо подобна.

Напослетку, г. Матић је био вишедеценијски главни и одговорни уредник врло популарног и утицајног медија „Б92“, тако да је нужно упознат са правилима слободе новинарског извештавања, као што би морао да буде и имун као предмет шаљивог извештавања његових колега. Следствено предњем, сматрамо да ниједан од указаних поглавља Кодекса новинара Србије није прекршено објавом предметног текста, а што доказује и домаћа судска пракса у многобројним предметима (нпр. Пресуда ПЗ бр. 172/2011 итд.).

На основу свега претходно наведеног, истичемо да медији по закону имају право на изношење ставова и мишљења, те нису дужни да утврђују материјалну истину онога о чему пишу. У прилог томе, истичемо праксу Европског суда за људска права у Стразбуру да новинари нису дужни да утврђују истинитост чињеница на исти начин као и државни органи (јер, разуме се, та овлашћења немају), а слобода изражавања подразумева и прибегавање претеривању и провокацији. Европска судска пракса је у том погледу изнела следеће закључке:

„Слобода изражавања подразумева обавезу друштва да толерише индивидуална гледишта, чак и у случајевима када иста шокирају већину, када су непристојна, груба, када вређају већину или државу. Ово захтевају налози плурализма, толеранције и широкогрудности." (Donna Gomen: Short guide to the EHCR)

„Новинарска слобода подразумева и прибегавању извесном степену претеривања или чак провокације" (Dichand and others vs Austria 26.02.2002, application no. 23168/95, para 39.)

„Јавна гласила су слободна да користе хиперболу, сатиру или сликовито излагање ради преношења одређене поруке" (Bladet Tromso and Stensaas vs Norway, 20.05.1999, application no. 21980/93)

„Слобода изражавања штити сва мишљења и све информације, „па чак и изражавање које може повредити, шокирати и узнемирити" (Handyside vs United Kingdom, 07.12.1976, application no. 5493/72)

На основу свега претходно истакнутог, предлагемо да Комисија Савета за штампу узме овај одговор на жалбу у разматрање и не уважи жалбу г. Матића.

Мирко Мркић
адвокат